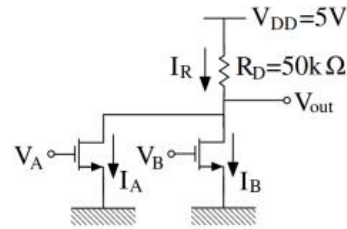

Examen de Física - Electrònica i ones
10 de gener de 2022

Problema: 50% de l'examen

Els dos transistors de la figura són idèntics i de característiques, $\beta = 2.5 \cdot 10^{-4} \text{ A/V}^2$ i $V_T = 1 \text{ V}$. Si les entrades V_A i V_B poden prendre els valors 0 V i 5 V :

- Calculeu els valors de I_A , I_B , I_R i de V_{out} pel cas $V_A = V_B = 0 \text{ V}$. Indiqueu en quin règim treballa cada transistor. (2.5p)
- Calculeu els valors de I_A , I_B , I_R i de V_{out} pel cas $V_A = 0, V_B = 5 \text{ V}$. Indiqueu en quin règim treballa ara cada transistor. (5p)
- Quina funció lògica implementa el circuit? Feu la taula de la veritat corresponent a les quatre possibles entrades lògiques. (2.5p)

COMENCEU LA RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA EN AQUEST MATEIX FULL

- Tots dos transistors tenen la font connectada a terra, i per tant el seu valor de tensió es $V_S = 0 \text{ V}$ pels dos. Tanmateix, les tensions de porta són precisament les d'entrada V_A i V_B . Quan posem aquestes dues tensions a 0 V , obtenim $V_{GS} = V_G - V_S = 0 - 0 = 0 \text{ V}$ en tots dos transistors, i per tant tots dos treballen en regió de tall. Al treballar en tall, els dos corrents són nuls $I_A = I_B = 0 \text{ A}$, i per tant el corrent total també ho és $I_R = I_A + I_B = 0 \text{ A}$. Amb un corrent total I_R nul, la diferència de potencial $V_{DD} - V_{out} = 0$ ja que és igual a la tensió que cau a la resistència R_D (nul·la ja que no circula corrent a través seu). Per tant, $V_{out} = V_{DD} = 5 \text{ V}$.
- Amb $V_A = 5 \text{ V}$, el transistor de l'esquerra sabem que està en tall. Per al transistor de la dreta tenim $V_{GS} = 5 - 0 = 0 \text{ V}$, de forma que $V_{GS} - V_T = 5 - 1 = 4 > 0$, indicant que aquest transistor no treballa en tall. Ixí doncs, cal decidir si es troba en règim òhmic o de saturació.

Si suposem que treballa en saturació, podem determinar fàcilment el corrent de la forma

$$I_B = \frac{1}{2} \beta (V_{GS} - V_T)^2 = \frac{1}{2} 2.5 \cdot 10^{-4} (5 - 1)^2 = 0.002 \text{ A} ,$$

però llavors cal comprovar que també se satisfà l'equació de l'etapa de sortida

$$V_{DS} + R_D I_D = V_{DD} .$$

A partir d'aquesta expressió trobem

$$V_{DS} = V_{DD} - R_D I_D = 5 - (50 \cdot 10^3)(0.002) = -95 \text{ V}$$

que obviament no pot ser. Així doncs, concluïm que la suposició de que el transistor treballa en règim de saturació era errònia, i per tant ara sabem que treballa en regió òhmica.

El corrent és doncs

$$I_B = \beta \left[(V_{GS} - V_T) V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right] = 2.5 \cdot 10^{-4} \left[4 V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right]$$

que, insertat a l'equació de l'etapa de sortida que hem escrit abans, ens porta a

$$V_{DS} + 50 \cdot 10^3 2.5 \cdot 10^{-4} \left[4 V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right] = 5 .$$

Simplificant, arribem doncs a

$$6.25 V_{DS}^2 - 51 V_{DS} + 5 = 0 ,$$

que té dues solucions: $V_{DS} = 8.06 \text{ V}$ i $V_{DS} = 0.10 \text{ V}$

Observem que la primera és inadmissible ($8.06 \text{ V} > V_{DD}$), de forma que la solució correcta és $V_{DS} = 0.10 \text{ V}$. Així doncs, $V_{out} = V_{DS} = 0.10 \text{ V}$.

Amb aquest valor i amb l'equació del corrent I_B en règim òhmico escrita a dalt, obtenim

$$I_B = \beta \left[(V_{GS} - V_T) V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right] = 2.5 \cdot 10^{-4} \left[4 \cdot 0.10 - \frac{0.10^2}{2} \right] = 98 \mu\text{A}$$

Amb tota aquesta informació concluïm que $I_A = 0$, $I_B = 98 \mu\text{A}$, i per tant el corrent total és $I_R = I_A + I_B = 98 \mu\text{A}$.

Els dos casos analitzats als apartats anteriors ens diuen que, identificant un 0 i un 1 lògics amb tensions $\approx 0 \text{ V}$ i $\approx 5 \text{ V}$ respectivament, l'entrada $A=B=0$ té per sortida un 1, mentre que $A=0$ amb $B=1$ dona un 0 lògic a la sortida. Tal com veiem de la figura, el circuit és simètric sota l'intercanvi $A \leftrightarrow B$, la qual cosa ens diu que el tercer estat $A=1$ amb $B=0$ també dona un 0 lògic a la sortida.

El cas en que tant A com B estan a 1 lògic no s'ha analitzat explícitament, però veiem que amb una tensió d'entrada de 5 V tots dos transistors treballaran al mateix règim, que no pot ser de tall ja que $V_{GS} - V_T > 0$.

També sabem que el règim de saturació està exclòs (per l'anàlisi del punt anterior, que no es veu modificat en el present cas). Amb una extrada de valor 1 lògic, corresponent a 5 V, cap dels dos transistors es troba en tall, de forma que treballaran en règim òhmico. Això implica que la seva tensió de sortida V_{DS} serà baixa, i com tots dos tenen la font connectada a terra, $V_{out} = V_{DS}$, que identifiquem amb un 0 lògic. Recollint tota la informació anterior, a taula de la veritat que en resulta és, llavors

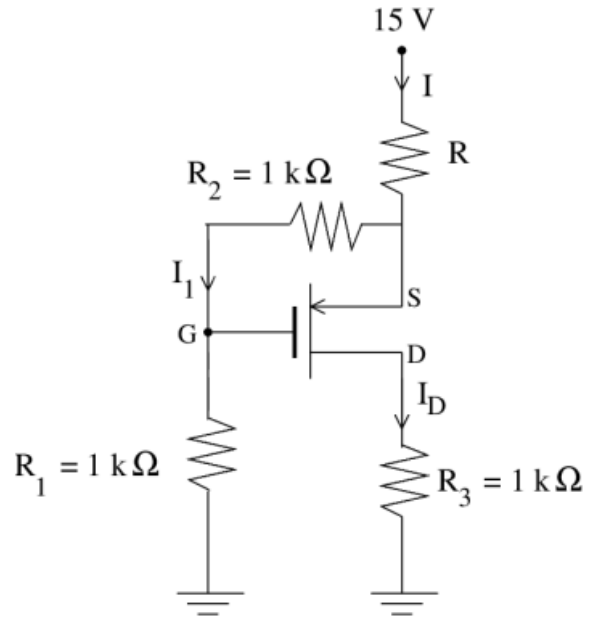
A	B	OUT
0	0	1
1	0	0
0	1	0
1	1	0

corresponent a una porta NOR.

Problema: 50% de l'examen

Considereu el circuit PMOS de la figura, amb característiques $\beta = 1.5 \text{ mA/V}^2$ i $V_T = -2 \text{ V}$.

- Sabent que $V_{GS} = -4 \text{ V}$, calculeu els valors de V_D , V_G , V_S , I_D , I_1 , I i R , suposant que el transistor està en saturació. Demostreu que aquest règim de treball és el correcte.
- Si en el mateix circuit fixem $R = 1 \text{ k}\Omega$ i modifiquem la resistència R_3 , trobeu quin és el valor de R_3 que farà que el transistor treballi amb $V_{GS} = -4.5 \text{ V}$, tot conduint en règim òhmic amb $I_D = 1.5 \text{ mA}$. Determineu els valors de V_G i V_S .

Resolució del Problema

- Suposarem que el PMOS treballa en règim de saturació. En tal cas, es satisfà que:

$$I_D = \beta \frac{(V_{GS} - V_T)^2}{2} = \frac{\beta}{2}(-4 + 2)^2 = 3 \text{ mA}.$$

Tenim que $V_D = R_3 I_D = 3 \text{ V}$ i també sabem que

$$V_{GS} = -4 = -R_2 I_1 \rightarrow I_1 = 4 \text{ mA}.$$

Així, resulta $I = I_D + I_1 = 7 \text{ mA}$. A més, $V_G = R_1 I_1 = 4 \text{ V}$ i $V_S = V_G - V_{GS} = 8 \text{ V}$. Finalment, tenim que $15 - V_S = IR$, per la qual cosa $R = 1000 \Omega$.

Comprovació del règim de treball: $V_{DS} = -5 \text{ V} < V_{GS} - V_T = -2 \text{ V}$.

- La doble condició $V_{GS} = -4.5 \text{ V}$ i $I_D = 1.5 \text{ mA}$, amb el transistor treballant en zona òhmica, implica que

$$I_D = 1.5 \text{ mA/V}^2 \left((V_{GS} - V_T)V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right) = 1.5 \text{ mA} \left((-2.5)V_{DS} - \frac{V_{DS}^2}{2} \right) = 1.5 \text{ mA}$$

Aquesta equació ens porta a $2 = (-5V_{DS} - V_{DS}^2)$ que té la doble solució $V_{DS} = -4.56 \text{ V}$, $V_{DS} = -0.44 \text{ V}$. Donat que la condició de regió òhmica per a un PMOS és $V_{GS} - V_T < V_{DS}$, només es acceptable $-2.5 \text{ V} < V_{DS}$, per tant descartem la primera i concloem que $V_{DS} = -0.44 \text{ V}$, i $I_D = 1.5 \text{ mA}$ en règim òhmic.

D'altra banda, $V_{GS} = -4.5 \text{ V}$ implica que $I_1 = 4.5 \text{ V}/1 \text{ k}\Omega = 4.5 \text{ mA}$, que juntament amb $I_D = 1.5 \text{ mA}$, estableix que $I = 6 \text{ mA}$. Així, trobem $V_S = 15 - IR = 15 - 6 = 9 \text{ V}$ i $V_G = I_1 R_1 = 4.5 \text{ V}$, en concordança amb la condició $V_{GS} = -4.5 \text{ V}$.

Finalment, trobarem el valor de R_3 a partir de $R_3 = V_D/I_D$ amb $V_D = V_S + V_{DS} = 9 \text{ V} - 0.44 \text{ V} = 8.56 \text{ V}$, i per tant $R_3 = 8.56 \text{ V}/1.5 \text{ mA} = 5.71 \text{ k}\Omega$.